

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ V
Γ' ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΟ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
Θέμα: η Φύση ως μοντέλο

3^ο τμήμα
Υπ.Καθηγητής
Τάκης Κοζόκος – γλύπτη

email takiskozokos@gmail.com

web www.takiskozokos.gr

Το blog του μαθήματος υπάρχει στην διεύθυνση:

www.blogeikastika.gr

Όλες οι εργασίες παραδίδονται σε ψηφιακή μορφή.

Περισσότερες πληροφορίες και Νέα για το μάθημα υπάρχουν
στο blog του μαθήματος : www.blogeikastika.gr

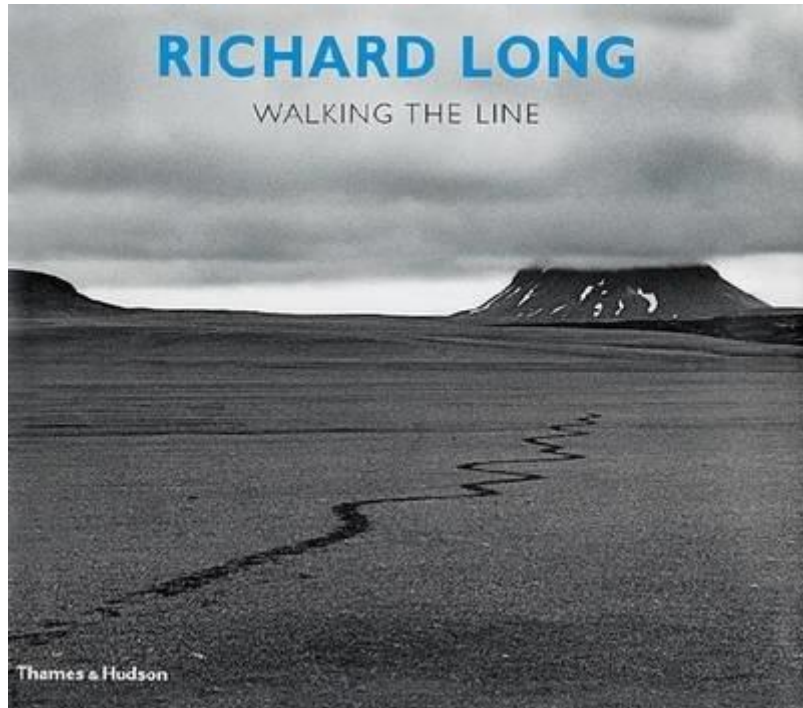
2^{ες} Σημειώσεις Μαθήματος 2022 -23

Το μάθημα είναι κατά βάση εργαστηριακό.

Οι σημειώσεις δίνονται για την ενθάρρυνση σας για περισσότερη έρευνα.

Αρχιτεκτονική, Φύση, Άνθρωπος – Η Φύση και το ανθρώπινο αποτύπωμα – Land
Art – ιστορία της Land Art -Troublemakers – παρουσίαση καλλιτεχνών: James

Turrel – Richard Long - Robert Smithson - Andy Goldsworthy, κ.α. – *Joseph Beuys* -
Ακτιβισμός – **Η Μορφή στον Φυσικό κόσμο- Χρησιμοποιώντας την ευφυΐα της φύσης**
στην αρχιτεκτονική.....

Stones and Flies: Richard Long in the Sahara Trailer

https://www.youtube.com/watch?v=hB_EAISC7uE

“Όταν ξεκίνησα να περπατάω, συνειδητοποίησα ότι μπορώ να βάλω τον χρόνο και την απόσταση σ’ ένα έργο τέχνης. Για παράδειγμα, μπορεί να κάνω ένα έργο τέχνης που να έχει μήκος 10 μιλίων. Για μένα η πεζοπορία δεν είναι μόνο μια απλή δραστηριότητα που είναι φυσιολογική και καθημερινή. Μου δίνει την έμπνευση για να δημιουργήσω Τέχνη σε διάφορες τοποθεσίες». R.Long. ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

<https://www.tovima.gr/2008/11/24/culture/richard-long/>

«Θέλουμε τέχνη με ουμανιστικό όραμα»

<https://www.kathimerini.gr/352551/article/politismos/arxeio-politismoy/8eloyme-texnh-me-oymanistiko-orama>

Το 1982, η Agnes Denes διαμόρφωσε ένα χωράφι με σιτάρι στο εμπορικό κέντρο του κόσμου: ένα τετράγωνο μακριά απ' τη Wall Street, με θέα το Αγαλμα της Ελευθερίας. Το έργο της, σχόλιο στην παγκόσμια πείνα, υπενθύμιζε ότι στο ταπεινό χώμα οφείλεται η βλάστηση, το ουσιαστικό μέσο διατήρησης της ζωής

Από τα μέσα της δεκαετίας του '60 η γη «απειλούνταν» από την πρόοδο της τεχνολογίας, αλλά η κοινή γνώμη δεν είχε συνειδητοποιήσει το μέγεθος των κινδύνων που την περιέβαλαν. Αυτή η οικολογική απειλή προσανατόλισε πολλούς καλλιτέχνες εκείνης της περιόδου σε άλλους στόχους και κατά συνέπεια τους βοήθησε να αλλάξουν τις μεθόδους και να επαναπροσδιορίσουν την έννοια και τη λειτουργία της τέχνης. Οι καλλιτέχνες εστίασαν: πρώτον, στην επισήμανση των αιτιών καταστροφής από την αλαζονική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, δεύτερον, στη μόλυνση του περιβάλλοντος, τρίτον, στον περιορισμό των αποβλήτων, τέταρτον, στην αναμόρφωση κατεστραμμένων περιοχών και πέμπτον, στην ανάπτυξη της οικολογικής συνείδησης του ανθρώπου.

Η πρόσκληση για την οικολογική αφύπνιση δόθηκε αρχικά από τους Αμερικανούς και Ευρωπαίους καλλιτέχνες της Land Art, οι οποίοι χρησιμοποίησαν το φυσικό τοπίο ως χώρο ανάπτυξης του έργου επανασυνδέοντας την τέχνη με τη μητέρα φύση.

“Αυτή η μορφή τέχνης επιδιώκει να αμφισβητήσει την εξουσία και τη δύναμη των μουσείων και των γκαλερί που ιστορικά ελέγχουν την παραγωγή, την πώληση και την προβολή έργων τέχνης”

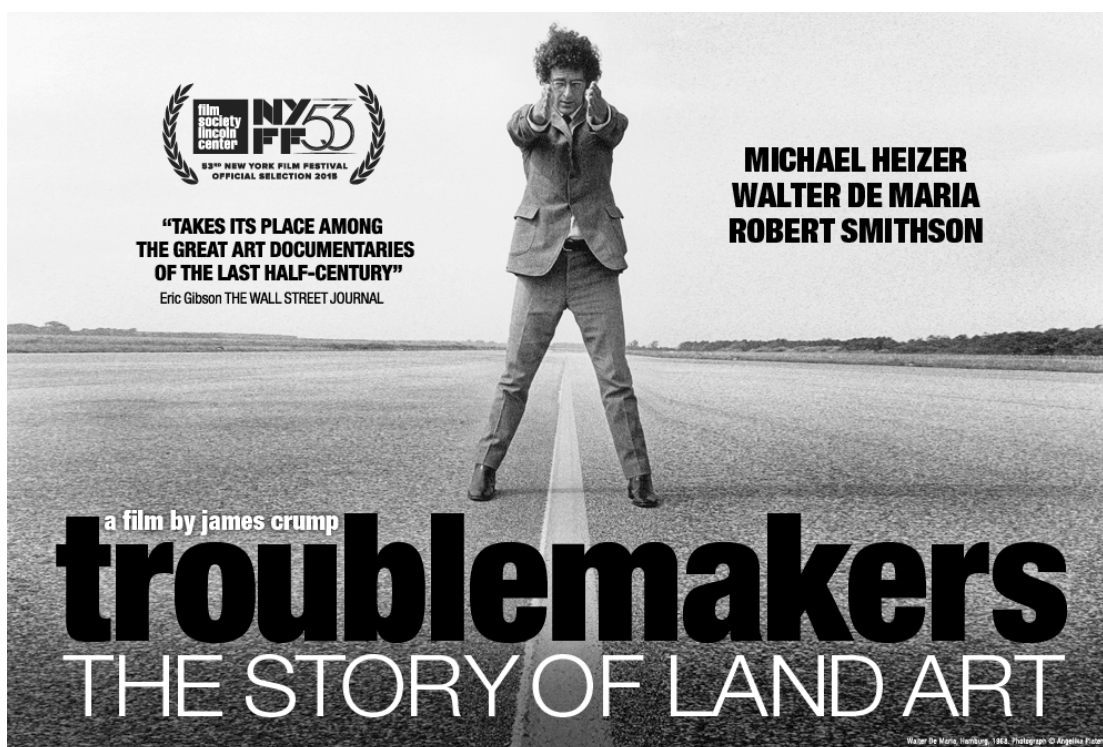

Robert Smithson - 'Spiral Jetty', Salt Lake, Utah, 1970

The Case for Land Art | The Art Assignment | PBS Digital Studios

https://www.youtube.com/watch?time_continue=1&v=STW0eZDsKVg&feature=emb_logo

«Πίσω από το έργο αυτών των καλλιτεχνών που έφτιαξαν κάτι με γνώμονα το κοινωνικό συμφέρον, υπήρχε ένα όραμα, το ενδιαφέρον για την κοινωνική πρόοδο και την αλληλεγγύη, που το οδηγούσε ένα βαθύτερο αίσθημα αγάπης προς τον άνθρωπο».

<https://www.youtube.com/watch?v=yD5IurD7CJI>

Την ίδια δεκαετία, άλλοι καλλιτέχνες χρησιμοποίησαν τα φυσικά υλικά ως δομικά στοιχεία των έργων τους για να ερευνήσουν τα ζητήματα ενέργειας που προκύπτουν ανάμεσα στη σχέση του ανθρώπου με τη φύση. Οι καλλιτέχνες αυτοί συνδέθηκαν άμεσα με το αυξανόμενο αίσθημα φυγής από τις πόλεις. Καλλιτέχνες όπως Walter De Maria, Robert Smithson, Robert Morris, Dennis Oppenheim, Christo και Jeanne-Claude δημιούργησαν τα Earthworks (έργα στο φυσικό τοπίο) σε ερημικές και απέραντες τοποθεσίες. Οι προτάσεις τους χαρακτηρίστηκαν απάντηση στην πρόκληση της εποχής για την καλύτερευση του οικοσυστήματος και τον απεγκλωβισμό του ανθρώπου από το τεχνητό περιβάλλον της σύγχρονης μεγαλούπολης. - Πολυχρονάτου Ελένη.ΑΡΧΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ 15.03.2009

**Διδακτορική Διατριβή: Πολυχρονάτου Ελένη
(2007, Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών (ΑΣΚΤ)),**

Έργα τέχνης μεγάλης κλίμακας στον αστικό και φυσικό χώρο:
από τη δεκαετία του '60 έως τον 20 αιώνα.

<http://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/15338#page/1/mode/2up>

Η Land Art γεννήθηκε στις ΗΠΑ το 1960 και στα μέσα της δεκαετίας του 1970 έχασε την αίγλη της «όταν μέσα στα πλαίσια της Land Art, κινήματα όπως η εννοιολογική τέχνη, ο μινιμαλισμός, η τέχνη της Performance, η Arte Povera έγιναν πιο ευδιάκριτα».

Christo on 'Wrapped Coast', Australia 1969

https://www.youtube.com/watch?time_continue=19&v=IU5oBJ0zoV8

(δείτε επίσης και αυτούς τους καλλιτέχνες)

Carl Andre, Alice Aycock, Herbert Bayer, Christo & Jeanne Claude, Walter De Maria, Agnes Denes, Jan Dibbets, Hamish Fulton, Andy Goldsworthy, Michael Heizer, Nancy Holt, Peter Hutchinson, Patricia Johanson, Dani Karavan, Richard Long, Mary Miss, Robert Morris, Dennis Oppenheim, Charles Ross, Robert Smithson, Alan Sonfist, James Turrell

Συχνά ξεχνάμε ότι είμαστε ΦΥΣΗ. Η φύση δεν είναι κάτι ξεχωριστό από εμάς. Έτσι, όταν λέμε ότι έχουμε χάσει τη σχέση μας με τη φύση, έχουμε χάσει τη σύνδεσή μας με τον εαυτό μας.

Μια περιπλάνηση σε εκθαμβωτικά τοπία της φύσης και των σύγχρονων μεγαλουπόλεων με ξεναγό τον καλλιτέχνη Άντι Γκολντσγουόρθι. Καθώς ο γλύπτης και φωτογράφος αφήνει το εφήμερο αποτύπωμά του στον έξω κόσμο χρησιμοποιώντας τα πιο απλά υλικά, ο θεατής γίνεται μάρτυρας του πώς ένα άλλο βλέμμα ανακινεί τα στρώματα της πραγματικότητας.

Leaning Into The Wind - Official Trailer

<https://www.youtube.com/watch?v=BQYGbfVfpm0>

Στην ανάγκη έρχομαι ως δέντρο.

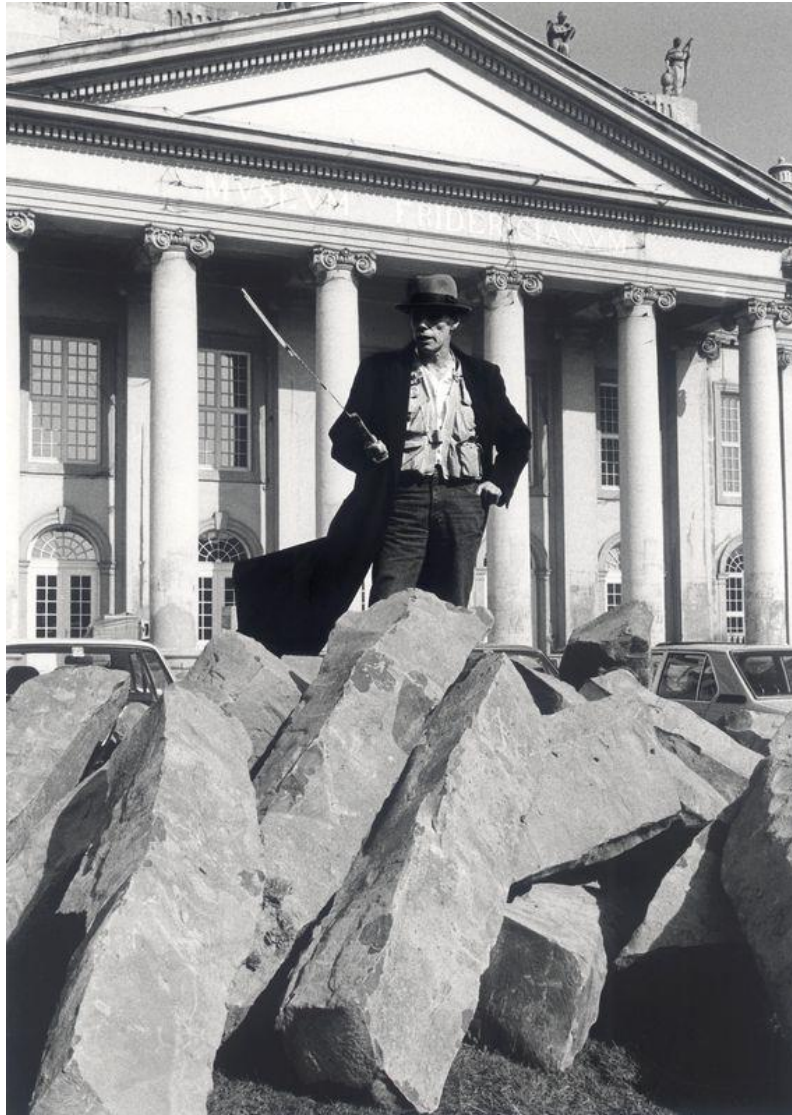

Οι 7000 Βελανιδιές του **Joseph Beuys** και η αισθητική της εξαφάνισης

Ο Joseph Beuys, ιδρυτικό στέλεχος του κόμματος των Πρασίνων, επιδίωξε να παρέμβει στη φύση και στην κοινωνία για να αποκαταστήσει την κατεστραμμένη σχέση τους. Το 1982 σε μία από τις μεγαλύτερες εικαστικές διοργανώσεις, την 7η Ντοκουμέντα, στο Κάσελ της Γερμανίας, ξεκινάει την πενταετή δεντροφύτευση 7.000 βελανιδιών: το τελευταίο δέντρο φυτεύτηκε από τον γιο του 18 μήνες μετά τον θάνατό του. Η δεντροφύτευση αποτέλεσε πνεύμονα οξυγόνου αλλάζοντας τη φυσική κατάσταση, την εικόνα και τη χρωματικότητα όλης της περιοχής.

«Έβγαλα το συμπέρασμα ότι επιβάλλεται αυτή τη φορά το έργο να είναι οικολογικό, ανθρωπολογικό και σε ανοιχτό χώρο. Και τίποτα δεν είναι πιο εύλογο από το να κάνει κανείς αυτό το απλούστατο, να εργαστεί δηλαδή για την πιο στοιχειώδη οικολογική αναγκαιότητα, να συντηρήσει τα θεμέλια της φύσης. Είναι σημαντικό να δώσεις μια αρχέγονη εικόνα, ιδίως τόσο σχετική με τον άνθρωπο, που και αυτός, όπως το δέντρο, στέκεται όρθιος [...] Νομίζω πως οποιονδήποτε ρωτήσεις: ποια έννοια σκέφτεσαι πρώτα όταν έχεις στο νου σου τη φύση; – το 90% θα σου απαντήσει: ένα δέντρο, γιατί αυτό είναι το πιο κοντινό του. Υπάρχει εκεί μια παραλληλία με την ανθρώπινη μορφή». J.Beuys.

Who is Joseph Beuys?

<https://www.youtube.com/watch?v=e7pIGGcl0Lk>

Μπροστά από την εποχή του, ο Beuys βρέθηκε νωρίς αντιμέτωπος με την διαπίστωση, ότι με την ολοκλήρωσή τους, οι τέχνες στα τέλη του εικοστού αιώνα έχουν ξεπεράσει το σημείο της ακμής. Έχουν συμπληρώσει την αποστολή τους, που δεν είναι άλλη παρά η δυνατότητα διανοητικού εμπλουτισμού και ευαισθητοποίησης του ψυχισμού της αστικής κοινωνίας. Παράλληλα, στο προσκήνιο παρουσιάζονται όλο πιο βασανιστικά τα ζωτικά προβλήματα: κοινωνικά, οικονομικά, οικολογικά, ψυχολογικά. Οι λύσεις που απαιτούν, μετά τη γενική κατάρρευση των ιδεολογιών, για τον Beuys, δεν μπορούν να προέλθουν παρά μέσα από μια ανανεωμένη αντίληψη για την τέχνη: μια αντίληψη που δυναμιτίζει την ανθρώπινη ικανότητα: «ΤΕΧΝΗ = ΚΕΦΑΛΑΙΟ».

Beuys – Official U.S. Trailer

<https://www.youtube.com/watch?v=Sn2VSGwzMsE>

(...ολόκληρη η ταινία υπάρχει στο αρχείο του διδάσκοντος.)

Με τον Γιόζεφ Μπούς η τέχνη στον 20ο αιώνα διεκδικεί οικουμενική διάσταση. Κανείς άλλος δεν άπλωσε τόσο σύνθετα τη σκέψη του πάνω στη σχέση τέχνης και κοινωνίας όσο αυτός, επηρεάζοντας σημαντικά τη ροή της ευρωπαϊκής αισθητικής και διανόησης.

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα με **αφορμή** την **έκθεση Joseph Beuys** και οι **ελληνικές αναφορές** στο **έργο** του Τέχνη από και για το Περιβάλλον Σχεδιασμός ... **PDF FREE**
<https://docplayer.gr/6766298-Ekpaideytiko-programma-me-aformi-tin-ekthesi.html>

Φύση – ομορφιά

Hidden miracles of the natural world | Louie Schwartzberg

https://www.youtube.com/watch?v=FiZqn6fV-4Y&ab_channel=TED

News

Sculpture by the Sea, Bondi 2022 exhibition video

https://www.youtube.com/watch?v=V2Je1IExX74&ab_channel=SculpturebytheSea

Καλές Δημιουργίες ....

για πάντα ενδιαφέρουσα επίσκεψη στο ...

<http://www.ted.com/topics/architecture>

<https://biomimicry.org/>

<https://gr.pinterest.com/taddmooney/geometric-and-biomimetic-architecture/>

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του διδάσκοντα.-
email: takiskozokos@gmail.com